

SPECTACOL LA MINUT

MILIONARUL LA MINUT de Tudor Popescu ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN TÂRGU-MUREȘ** ● Data reprezentației: 17 februarie 1996 ● Regia, scenografia și ilustrația muzicală: Mircea Cornișteanu ● Distribuția: Cornel Popescu (Dude), Mihai Gingulescu (Surdu), Marinela Popescu (Țița), Ion Fiscuteanu (Iordan), Aurel Ștefănescu (Tincu), Ion Rițiu (Radu), Edi Marinescu (Cornel), Liliana Hârșan (Nuța).

Visul omului din acest secol al vitezei era (și mai este, pe la noi) fotografia la minut – un instantaneu, pe cât posibil. N-aș fi crezut că se poate face și un spectacol de teatru „la minut”. Nu este vorba despre un happening, ci, din păcate, despre un spectacol repetat cum scrie la carte și prezentat publicului când s-a crezut că este „bun de tipar”.

Piesa **Milionarul sărac**, scrisă mai demult de Tudor Popescu, a suferit modificări nu doar în titlu. Autorul a procedat la o intervenție nu numai estetică, dar și chirurgicală, eliminând organele afectate de ideologia regimului trecut, păstrând artera principală și sistemul osos bine constituite și adăugându-le, prin transplant, noi organe vitale. Creatura astfel rezultată este însă ceva artificial, cu urmele catgut-ului vizibile, cicatrizată ici, supurantă dincolo. Cred că dramaturgul nu trebuia să-și

supună piesa acestei operații; ar fi fost mai bine s-o lase la latitudinea fanteziei creatoare a regizorului. **Milionarul sărac**, trecută prin filtrul unei concepții regizorale novatoare, putea încă stârni interesul publicului. Textul modificat își va pierde actualitatea pe zi ce trece, căci referirile la personalități ale zilei, precum Crin Halaicu, peste un an-doi nu vor mai avea nici un ecou (eventual, cineva își va aduce aminte că a fost un primar al Bucureștilor care n-a umplut gropile din asfalt). Și dacă societatea noastră va suferi modificări de esență (cine știe?), iar va fi rescris **Milionarul**...? Ce s-ar fi întâmplat dacă Shakespeare și-ar fi modificat piesele după cum sufla vântul dinspre palatul regal? Cred că Tudor Popescu a creat un precedent nefericit. Gestul său întristează.

Eroul principal este același ins mediocru, îmbogățit pe căi necinstite, al cărui principiu ar fi, parafrazându-l pe marele Will, „toată lumea este hoț și noi suntem hoți în ea”. Dar, astăzi, frământările acestui milionar (miliardar) nu prea mai prezintă interes: de ce-și mai face el atâta sângeră rău din cauza prezenței unui vecin indiscret (Tincu) sau a căpitanului „de rang înalt”? Doar citim zilnic în presă că nimănu nu i se întâmplă nimic dacă se află că și-a adunat averea pe căi ilicite... Simplită gâinarii sunt exemplar pedepsiți pentru „însușirea” unui casetofon sau pentru escaladarea unor statui, în schimb marile manevre

financiare ce ating chiar și cota 1 400 sunt larg mediatizate și atât. Ce mai, reclamă gratuită! În aceste condiții, cazul din **Milionarul la minut** este o floare inocentă pusă la pălăria imaginii pentru uz intern a României.

Programul de sală, o bancnotă mărită de un dolar american (ar fi fost mai sugestivă una de-o sută), poartă o serie de titluri de articole decupate din ziare; între două citate celebre – „Totul se petrece cel mai bine în cea mai bună dintre lumile posibile” (Voltaire) și îndemnul antic „Aplaudați, cetățeni!” – aflăm că: „Ministerul Culturii «mărită» vila Suzanei Gâdea printr-un fals grosolan în acte publice”, „Favorizat de parlamentari proeminenți și de înalte fețe bisericești, managerul Grecu și-a trecut pe nume propriu toată Valea Argeșului”, „Patronul localului Sexy Club a fost arestat”. Undeva se poate citi și titlul spectacolului: **Milionarul la minut**, comedie de Tudor Popescu.

Spectacolul lui Mircea Comișteanu nu este o reușită; soluțiile regizorale și actoricești au fost văzute și răs-văzute și în alte montări. Nu prea se râde în sală, iar atunci când, totuși, se aud hohote, ele se datorează textului, nicidecum regizorului și actorilor. Dintre aceștia se remarcă Aurel Ștefănescu, în rolul băgărețului vecin Tincu, și Mihai Gingulescu (hoțul Surdu).

STRACULA ATTILA

O LECȚIE NETERMINATĂ

LECȚIA de Eugen Ionescu **THEATRUM MUNDI**, cu sprijinul **TEATRULUI „NOTTARA”** ● Data reprezentației: 18 aprilie 1996 ● Regia: Horațiu Mălăele ● Decorul: Victor Sălăgean ● Costumele: Velica Panduru ● Distribuția: Horațiu Mălăele (Profesorul), Clara Vodă (Eleva), Silvia Codreanu (Servitoarea), Crenguța Hariton.

Scrisă în 1951, la un an după **Cântăreașa cheală** – manifestul antiteatrului ionescian –, drama comică **Lecția** conține, s-ar putea spune,

schema pură a acestui teatru, căruia genialul său autor îi atribuie libertăți infinite (în teatru totul e permis), dar îi aplică și rigori severe. Mecanismele ucigașe care-l obsedau, privitoare la libertățile omului modern, se rezumă aici la modelul lingvistic, a cărui stereotipie relativ ușor de sesizat este sursă nu numai a crizei de comunicare, dar și a alienării nimicitoare. De altfel, până la descoperirea vidului existențial din **Scaunele**, piesă în care Neantul invadează pur și simplu scena, autorul se mai uimea, încă, descoperind absurditatea ticurilor de limbaj și comportament ce ne domină existența, transformând-o într-o enormă farsă

nimicitoare. De aceea, **Lecția**, deși face un pas mai departe spre demascarea resorturilor manipulării și ale tragediei ce rezultă, degajă o candoare stupefiantă.

Din cauza indicațiilor dintr-o celebră paranteză – „Servitoarea scoate o brasardă cu o insignă; poate zvastica hitleristă” –, cariera piesei a urmat adesea calea astfel sugerată, ulterior zvastica fiind înlocuită cu steaua roșie sau cu alte însemne dictatoriale. Cu toate acestea, autorul vizează aici un proces de seducție mult mai subtil decât aceste grosolane aluzii. Și nu e imposibil ca acela care, într-un text rămas celebru („Existența teatrului”), făcea elogiul

